

محل اقامت
مجلس شورای ملی
شماره تلفن: ۲۰۴۴۸ و ۲۸۸۹۶ و ۲۸۸۹۴
روزنامه یومیه تک شماره ۳ ریال

بهای اشتراک
مذاکرات مجلس شورای ملی سالانه ۲۰۰ ریال
مذاکرات مجلس سنا ۲۰۰
آگهی ها ۶۰۰
مذاکرات مجلسین و آگهی ها ۹۰۰

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

سال یازدهم

شنبه ۲۳ خرداد ماه ۱۳۳۴

شماره ۴۰۱۲

شماره مسلسل ۱۲۹
دوره هجدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۲۹
صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه
۱۶ خرداد ماه ۱۳۳۴

فهرست مطالب

- ۱) تصویب صورت مجلس
 - ۲) بیانات قبل از دستور - آقایان خلعتبری - نراقی (ضمناً سؤالی تقدیم نمودند) و رضائی
 - ۳) تقدیم هشت فقره سؤال و تلگراف بوسیله آقایان دکتر مشیر فاطمی - نقابت - دکتر امیرنیر و مند - قنات آبادی - میراشرافی - بیراسته
 - ۴) مذاکره در گزارش کمیسیون قوانین دارائی راجع به اسالیب برارث از ماده ۱۷
 - ۵) تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
- مجلس دو ساعت پیش از ظهر بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - صورت غائبین جلسه پیش قرائت میشود (شرح زیر خوانده شد)
غائبین با اجازه آقایان: مسعودی - مرتضی حکمت - استخر - یار افشار - بزرگ ابراهیمی - صارمی - دکتر عمید امجد سالار - دهقان - سرمد - قوامی - صدوزاده - حائری زاده - عبدالرحمن - فرامرزی - محمود ذوالفقاری - مصطفی - ذوالفقاری - بهادری - مهندس شاهرخشاهی - کاشانیان - نصیری - تجدد - شادمان - پور سرتیپ - اورنگ - دولتشاهی - دکتر پیرنیا - غائب بی اجازه: آقای خزینه علم - دیر آمدگان و زود رفتگان با اجازه

آقایان: کریمی - پیراسته - فرود - حمیدیه - اخوان - دکتر سعید حکمت - صدقی - فریداراکی - سالاربهزادی - سنندجی - خاکباز - تفضلی - عبدالحمید - پختیار - دکتر افشار - مهندس ظفر - مهدوی - عبدالصاحب صفائی - نقابت - تیمورتاش
رئیس - آقای دکتر شاهکار
دکتر شاهکار - بنده سؤالی در جلسه گذشته تقدیم کردم راجع به عدم اجرای احکام دادگاه عالی انتظامی قضات اینجا نوشته شده است دادگاه نظام بنده با دادگاه نظام کاری ندارم
رئیس - اصلاح میشود دیگر نظری نسبت به صورت مجلس نیست (اظهاری نشد)
صورت مجلس جلسه قبل تصویب شد

۲- بیانات قبل از دستور آقایان خلعتبری نراقی (ضمناً سؤالی تقدیم نمودند) و رضائی

رئیس - نطق های قبل از دستور شروع میشود. آقای خلعتبری - ارسال خلعتبری - عرایض امروز بنده راجع است بیک مسئله بسیار مهمی که در واقع میتوان گفت از مسائل فراموش شده است و آن مسئله کشاورزی است (صحیح است) عرض کنم اوقات ما در دولتها راجع بمسائل صرف میشود که بنظر بنده توجه بمسائل اساسی که در رأس آنها مسئله کشاورزی است این از اهم وظایف ما و دولت است عرض کنم امروز با دنیا باید جلو رفت ما همین سیستمی که تا امروز راجع به کشاورزی داشتیم اگر بخواهیم دنبال کنیم تا چند سال دیگر بکلی کشاورزی ما نابود خواهد شد (صحیح است) کشاورزی دنیا با این وسایل جاو برود و ما اینطور متوقف بمانیم امروز کشاورزی در دنیا سیستم اداره کردنش درست برخلاف سیستم ما است یعنی ما سیستم کشاورزیمان روی فرد است مالک باید از جیب خودش خرج کند کشاورز باید خودش برود قرض کند و خرج کند این مؤسسانه که دنیا امروز در اختیار کشاورزهای دنیا قرار داده آن در اختیار ما نیست امروز اداره کردن کشاورزی در دنیا بوسیله سرمایه و اعتبار است باید در دهات ایران هم صندوقهای روستائی تشکیل شود باید شرکت های تعاونی تشکیل شود و باید بانک کشاورزی سرمایه کافی در اختیار داشته باشد برای این نظر اجازه بفرمائید بنده اظهاراتم را هم که قطع دارم مورد تصدیق آقایان واقع خواهد شد و آقای وزیر مشاور هم که تشریف دارند خواهش میکنم که این مطالب را اگر دیدند که مورد علاقه همه آقایان است بدوات ابلاغ کنند و اجرا

کنند امروز اختلاف بین مردم یعنی مالک و زارع در کشور ما نیست مگر اینکه خودمان بپسود ایجاد کنیم اینکه عرض میکنم باید سیستم کشاورزی ما عوض شود جهتش چیست؟ جهتش این است که در آمد کشاورز زیادتر بشود امروز کشاورز با گاو و خروار در آمد بیشتر ندارد اما اگر تراکتور در اختیارش گذاشتید در آمدش میشود ۳۰ خروار امروز باید بزراع و خورده مالک و مالک بزرگ کمک کرد پول داد سرمایه داد که املاک را آباد کنند قنات درست بکنند سدهای کوچک بسازند معطل نمانند امروز کمکی که بکشاورزهای مملکت میشود آن کمک از طریق مالکین است اگر این کمک را بگیرد نصفشان از گرسنگی سال اول میبرند چون هیچ مؤسسه ای نیست که بکشاورز کمک بدهد از آن طرف کشاورز نصف بیشتر در آمدش برای پول قرض کردن از دستش میرود برای اینکه باید پول را در ظرف سه ماه تومان تومان قرض بکنند و محصول خودش را به ننگ قیمت بفروشد بنا بر این جهت است که کشاورزهای ما همیشه فقیر و بیچاره و بی استطاعت هستند حالا یک پروژه - هائی شروع شده اجازه بفرمائید آقای وزیر مشاور یک پروژه هائی در مملکت شروع شده این پروژه مثلا ساختن سد کرج است بنده در دست طهران یک مقاله ای نوشتم که سد کرج ساختنش یا نصف میلیون تومان تمام میشود ما هم نیکو کنیم لازم نیست غیر لازم است سد کرج ساختنش لازم است ساختن سدهای دیگر هم لازم است اما این نقشه باید توأم با یک نقشه دیگری باشد یعنی اعتبار و پول و سرمایه را باید در اختیار کشاورزان ایران قرارداد یعنی کرمان و بلوچستان و شیراز و اصفهان و همدان و ساری و گیلان و مازندران و خراسان و بند عباس

این مذاکرات مشروح یکصد و بیست و نهمین جلسه از دوره هجدهم قانونگذاری

اداره تندرستی و تحریر صورت مجلس

این سرمایه را باید در اختیار همه گذاشت که این سرمایه در یکجا متمرکز نشود اجازه بفرمائید ۵۰ میلیون تومان اگر قرار شد که صرف سد کرج بشود بایستی در تمام مملکت تقسیم بشود صلاح این است که با این یازده میلیون تومان صندوقهای روستائی یا شرکتهای تعاونی درست کرد که تمام کشاورزان ایران در تمام نقاط مملکت کمک بکنند بدر تهیه کنند پول قرض بدهند بانک کشاورزی برود دو خانه کشاورزان پول قرض بدهد حالا یک زارعی اگر از بانک کشاورزی صد تومان پول بخواهد قرض بکند باید سی تومان خرج ایاب و زهاب بآن شمه را بدهد و ۲۰ تومان خرج اسناد رسمی بدهد توجه فرمودید باید یک گاری کرد بانک کشاورزی سرمایه کافی داشته باشد بانک کشاورزی تمام وجوهی که در اختیار دارد ۵۰ میلیون تومان است این مطابق احوالیهای که شده است پنجاه هزار قریه دارد بهر قریه ای یازده تومان یا هزار تومان هم نمیرسد بهر کشاورزی یک تومان در سال بانک کشاورزی نمیتواند کمک کند چون پول ندارد اعتبار ندارد آنوقت این اعتباری که بانک کشاورزی دارد (که جزایری-آرا هم قرض سیاسی میدهد) اجازه بفرمائید آقای دکتر الان صدی هشتاد و پنج را با شخصی قرض میدهد که ایزده هزار ریال و بیست هزار ریال و سی هزار ریال تا ۵۰ هزار ریال قرض میخواهند و این با اینکه صدی هشتاد و پنج سرمایه اش را با شخصی میدهد که قرضهای کوچک میگیرند مملکت کله صد پنج احتیاجات ایران را نمیتواند تأمین کند بنده بتوانم مراجعه کردم دیدم که قوانینی که وضع شده است ۱۶۰ میلیون تومان پول برای بانک کشاورزی تخصیص داده شده است .

در قانون سازمان برنامه ۱۱۰ میلیون تومان تخصیص داده شده یک میلیون لیره از ۱۴ میلیون لیره پشتوانه اسکانس و همینطور یک سده میلیون ریال تخصیص داده شده که جمعا ۱۶۶ میلیون تومان تخصیص داده شده است برای بانک کشاورزی از این مبلغ فقط ۲۰ میلیون تومان پرداخت شده و ۱۴۰ میلیون تومان بزرگ باید بانک کشاورزی داده شود خوب آقایان ما لایحه نفت را اینجا تصویب کردیم مگر برای این نبود که احتیاجی که در مملکت هست آن احتیاجات تأمین شود بنده قطع دارم عقیده آقایان هم هست و حقیقت هم همین است که در وضع فعلی مملکت مامیج خرجی ضروری تراز کشاورزی نیست (صحیح است) ماصدسال دیگر اگر شپ و روز و زحمت بکشیم هزارها میلیون تومان خرج برای امور صنعتی بکنیم مستبعد است بتوانیم یک مملکت صنعتی شویم (صحیح است) اما الان یک مملکت کشاورزی هستیم

بنابر این بنده معتقد هستم در صورتیکه بکارخانه و صنعت هم بخواهیم توجه داشته باشیم در ندرجه اول باید هم خودمان را مصروف کنیم و دولت را مکلف کنیم که خرج کشاورزی را تأمین کند هیچ قلم خرجی از اقسام سازمان برنامه هم تراز سرمایه بانک کشاورزی نیست ما که لایحه نفت را رأی دادیم بنظر من لافل اکثریت قریب یا اتفاق ما این نظر را داشت و دارد که کشاورزی ایران با تهیه تراکتور و ماشین آلات و کمک بانک کشاورزی باید از این محل توسعه پیدا کند اما آقایان مسئله ای است یک پروبلم است از لحاظ اجتماعی و سیاسی یک پروبلم تلقی میشود پس فردا که فعالیت های اقتصادی شروع شد صد ها هزار نفر کشاورز بشهرها خواهند آمد (صحیح است) برای چه؟ برای اینکه در شهر در آمد بیشتری دارد (چند نفر از نمایندگان - الان هم آمده اند) پس بایستی در دهات زندگی کشاورزان تأمین کرد که لافل باندازه یک کارگر در آمد داشته باشد سرمایه بانک کشاورزی یک مطلبی است که بنده میخواستم تذکر بدهم قانونش تصویب شده است و هیچ خرجی مقدم بر این خرج نیست آقایان قبول دارید که این پولهایی که برای بانک کشاورزی تخصیص داده شده باید پرداخت شود (صحیح است) سازمان برنامه سالی هزار میلیون تومان در اختیار دارد صد میلیون تومان را بدهد بانک کشاورزی اما بانک کشاورزی هم باید طرز کار خودش را عوض کند باید برنامه جدید داشته باشد باید پول یا بهره کم بکشاورز بدهد (صحیح است) خرج پرسنل نباید بکند خرجهای بیهوده نباید بکند باید تحت کنترل باشد باید تشریفات را کوتاه کند پدر خانه کشاورزها برود در برزند پول برای پیشرفت کشاورزی بدهد خرج پرسنل و استخدام نکند اینکارها را باید انجام بدهد تا آن برنامه لازم اجرا شود (دکتر جزایری - باید تشکیلات بانک کشاورزی عوض شود اینها که هستند لیافت این کار را ندارند) باید دقت کرد که عیب هائیکه هست برطرف شود بالاخره ما بانک کشاورزی میخواهیم بانک کشاورزی را باید اصلاح کرد و دولت اولین کارش این است این بهترین کار برای مملکت است تا اکنون اگر خطا بوده در حال حاضر تصحیر شده میشود ما وقت داریم وسیله داریم پول هم داریم اگر کشاورزی را ترقی و توسعه ندهیم حقیقتا مملکت صد هزده ایم مجلس گذر این قسمت علاقمند است برای اینکه بدلیل ثابت کرده یک طرحی است جناب آقای دولت آبادی وعده ای از همکاران محترم مجلس تقدیم کرده اند که تقاضای صد میلیون تومان اعتبار برای اسود کشاورزی و بانک رهنی

و بانک ساختمانی شده است اگر خاطر آقایان باشد موقمی کلا جعفری مطرح شد بنده پیشنهادی کردم و آقایان تصویب فرمودند که از ۷۰ میلیون دلازی که از امریکا بایستی گرفته شود ۲۴ میلیون دلار تخصیص داده شود بانک کشاورزی بانک رهنی و ساختمانی و بانک صنعتی و معدنی و بانک رهنی از دیان سرمایه این بانکها لازم است شا تشریف ببرید ببینید سرمایه بانک رهنی بدست اشخاصی است که از دوست تومان ناهزار تومان گرفته اند بانک ساختمانی باید در شهرستانها تأسیس شود و اگر نشود مردم شهرستانها می آیند به تهران (صحیح است) ۳۲ میلیون دلار صادرات یرتقال دارد کشاورزی برود بسازد آئین نامه هایش را باید عوض کند برنامه های صحیح دیگر از این خواهد رفت (مهندس اردبیلی - در طهران خرج میکنند) خوب شد فرمودید این نکته را یاد آمد جزم با داشت های من بود که این سرمایه ای که تخصیص داده شود باید تمامش در دهات و قضبات خرج شود (صحیح است) پول کشاورزی یک دینار نباید در طهران خرج شود تمام باید در دهات خرج شود قانونی باید بگذرانیم که اگر در خارج از دهات خرج شد خرج کننده منفصل از خدمات دولتی است .

رئیس - آقای خلف بری وقتتان تمام شد .

خلف بری - بنده یک تریج دیگر وقت میخواهم .

رئیس - آقایانیکه موافقت یک ربع ساعت اضافی آقای خلعتبری صحبت کنند قیام فرمائید (اقلب برخاستند) تصویب شد . بفرمائید .

خلعتبری - عرض کردم بنده معتقدم که برای اجرای این برنامه ای که عرض کردم دولت باید یک نفر ازوزرا را نامور اجرای این برنامه کند آقای وزیر مشاور آقای مهندس طالقانی وزیر کشاورزی دنبال این برنامه بروند و در ظرف مدت یک ماه یا یک سال تمام کارهای کشاورزی را اصلاح کنند مسئله ای است که ملت ایران زبانی نیاز میکنند این لازمتر از خرجهای دیگر است . بنده معتقدم دولت امریکا اگر میخواهد با کمک کند ۲۴ میلیون دلار را باید مقدم بر پولی در اختیار ما بگذارد و اگر اینکار نشود بنده معتقدم که برنامه ساختمان سد کرج و غیره باید متوقف شود و با این کار جلو برود تا آنکه هیچکس هم نتواند یک تبلیغاتی در این مسائل بر علیه مصالح کشور بکند (مهندس اردبیلی - تمام بودجه مملکت در طهران خرج میشود آقای خلعتبری) پس از این مسئله که طرح کردم بنده معتقدم

بنجاب آقای وزیر مشاور عرض کنم ص این مویات ما با این سیستم و طرز کار ما تأمین نمیشود چرا؟ برای اینکه اگر این برنامه یعنی برنامه کشاورزی مملکت وزارت کشاورزی اجرا کند بنده بدانید آب نیخورد وزیر کشاورزی بسیار مر شایسته و لایق و مورد علاقه و توجه ما است ولی از اوتقاضا میکنیم و میخواهیم که اگر میخواهد برنامه کشاورزی ایران بصورت عمل در بیاید باید طرز کار عوض شود یک ترقی با آقایان عرض کنم خواهش میکنم دقت کنید آقایان فلسطین در سال ۳۲ میلیون دلار صادرات یرتقال دارد یعنی ۲۴۰ میلیون تومان آقایان توجه فرمودید چه ترقی است و آنوقت مرکبات مادوسال دیگر از این خواهد رفت (مهندس اردبیلی - از خواجه گندم می آورند مملکتی که یک روز از غله بود) از خارج گندم می آوریم چون کشاورزی برای ما صرف نمیکند آقاسایان ممالک دیگر را ببینید چه اقداماتی میکنند بزرگترین محصول ما پنبه است من این سفر که مازندران بودم دیدم که مردم از شرکت پنبه رضی هستند مردم کمک میکنند ولی دولت باید یاین مسئله اساسی توجه کند مسئله برنج در شمال ایران یک مسئله ای شده است که دولت باید توجه کند ما نمایندگان کیلان و مازندران تقاضای توجه کردیم وزارت اقتصاد جواب داد که بر مردم توصیه کنید که برنج صدی بکارند ما برنج صدی بقدر مصرف داخلی ایران داریم زیادتر هم داریم برای کجا برنج صدی بکارند باید دولت باین مسائل توجه کند من با این سیستم روریه ای که سابق بوده است ما بوسه باید ببینند در ممالک مجاور ما در عراق و ترکیه و سوریه آن طرف تر در ایتالیا در فرانسه و در جاهای دیگر این مسئله کشاورزی چه جور حل میشود اگر عمل همینطور باشد که وزارت کشاورزی و این اداراتی که تاکنون داشته و یا آن طرز بخواهند بازم عمل کنند این مملکت تا دو سال دیگر گرفتار قحطی ۲۴ میلیون دلار که قرار است از امریکا بگیریم آنرا صرف از دیان سرمایه بانک کشاورزی بکنیم بنده معتقدم که مسئله کشاورزی اگر اصلاح شد مسئله ای است که ملت ایران زبانی نیاز میکنند این لازمتر از خرجهای دیگر است . بنده معتقدم و باید با سیستمی که دنیا در نظر دارد بآن سیستم عمل شود آقا ما وقت نباید کم کنیم وقت را از دست نباید داد این کاری که بنده عرض کردم در ظرف ۵ ماه ۶ ماه قابل اجراء است بنده این سفر که باز تتران و کیلان رفتم دیدم تمام مردم بانک کشاورزی میخواهند تمام زارعین در انتظار مساعدت هستند بنده میخواهم از لحاظ دوستی و ارادت به آقایان وزرا که با همه شان دوست هستم و حقیقتا در زمان شوخی هستند که پس از این مسئله که طرح کردم بنده معتقدم

روز صبح دفتر حاضر و غایب را دیدیم و دیدم نفر قیاب بودند خوب مردم تریوس ندارند سوار بشوند این قیاب بودن نیز مهمی نیست با این مسئله میارزه با سادگیست که مخالف باشد ولی باید بدانید که میارزه با فساد وقتی عملی میشود که مردم وضع اقتصادشان خوب شود (صحیح است) در سی سال پیش یک مستخدم رتبه پنج ۹۰ تومان حقوق می گرفت حالا هر بنزدگی ۳۰ برابر شده این صد پنجاه کسر خرج دارد هر مملکتی که مستخدمش کسر خرج داشت ناچار است از راه دیگر تأمین کند این برسد جوع است این فساد نیست شما اگر کشاورزی درست کنید اقتصاد را ترقی بدهید کار تولید کنید مستخدم دولت نمی ماند و میرود شما ناچار میشوید که حقوق کافی بدهید آخر این را باید صریح گفت بخارجی باید گفت بداخلی باید گفت باید ملت ایران گفت مردم بی چیزند همه مردم که دزد نیستند چرا یک عده دزد قالتق فارنگر در این مملکت مدتهاست بودند و هستند و بدزدی عادت کرده اند در همه جا در شرکت ها در مؤسسات در وزارتخانه ها در ادارات هستند اینها را اگر بیرون کردید درست میشود شما میدانید لانه های فساد کجاست اگر نمیدانید از ما پرسید شما عرض میکنیم بسیار کار لازمی است ۴ و ده را بیرون کردن اینکار خوبی نیست برای اینکه شکم نان میخواهد بنده یک مثل خارجی خدمت آقایان عرض میکنم ایران تمام مردم کار میخواهند و نتیجه مثبت است بیرون کاری و نتیجه مثبت از عملیات منفی عمل منفی این مملکت را بوزر شکتگی میرود بحث سیاسی بدرد این مملکت نیخورد مجلس هم باید انتقاد کند از انتقاد ها نرنجید حاضر شوید جواب بدهید نطق و کلا را هم در ادو بگوئید مردم خودشان می سنجند که کی خوب حرف زده کی بد حرف زده و نظر مجلس چیست بنابر این باین وضعی که امروز برای ما پیش آمده بیش آورده است این فرصت را از دست ندهید باید عبرت گرفت از دولتهای گذشته دولت اسبق ششاه وقتش را صرف نوشتن قانون استفاده نمی دهد قانون استخدام که نان مستخدم را تأمین نمیکند چه ثمر دارد که دبیر و استاد و آموزگار و غیر دبیر و مستخدم عالی و همه را بجان هم بیندازید بروید عقب این که چکار کنید که وضع زندگی مستخدم بهتر شود سطح اخلاقی و تربیتی بالا برود میخواهم عرض کنم که اینها را چنان دوستی باید کرد که مسئله را

سیاست سیاست بافی ، منفی بافی اینها بدرد مردم نیخورد (ارباب سم مملکت است) مردم نان میخواهند با این محیط آرام ، با این وضع مساعد دنیا حرف زدن خطبه خواندن در مطالب سیاسی بحث کردن دیگر فایده ندارد انتقاد باید بکند ، شمام از این انتقاد نرنجید جواب بدهید رویه علم پریروز چندر ستوده بود آمد گفت امر مجلس مطاع است و ما اطاعت میکنیم بنابر این دولت باید حرفها را بشنود و طاعت تحمل انتقاد را داشته باشد نطق و کلا را چرا در ادراود خلاصه اش را نمی گویند این چه ضرر دارد برای اینکه مردم بفهمند که امروز مجلس شورای ملی بفکر تمام کشاورزان ایران است این ضرر چیست؟ اگر یک کسی یک حرف ناصوابی میزند بخدا مردم نفی بدهند مردم دیگر نفی بدهند که باید عقب کار و عقب فعالیت رفت ، شما هم آقا برنامه تان را عرض کنید کار فعالیت عمل مثبت از عمل منفی بریزید رئیس دولت شما اینجا نیست ، مرد خوبست بنظر من اکثر وزراء آدمهای خوبی هستند بنظر من (میراشرافی - همه وزراء را نفی کنید چون دکتر امینی خیلی بد است) گفت اکثر وزراء اگر برنامه شما اینجور پیش برود ، آقای وزیر مشاور اگر برنامه شما بخواهد همین جور جلو برود بشما عرض میکنم موفق نخواهید شد برای اینکه این مسئله کشاورزی را شما در این دو ماه میبایستی مطالعه کرده باشید و اگر کردید از شما مننون و متشکر هستیم بنابر این بنده میخواهم در آخر نطقم بگویم که ملت ایران تمام مردم کار میخواهند و نتیجه مثبت است بیرون کاری و نتیجه مثبت از عملیات منفی عمل منفی این مملکت را بوزر شکتگی میرود بحث سیاسی بدرد این مملکت نیخورد مجلس هم باید انتقاد کند از انتقاد ها نرنجید حاضر شوید جواب بدهید نطق و کلا را هم در ادو بگوئید مردم خودشان می سنجند که کی خوب حرف زده کی بد حرف زده و نظر مجلس چیست بنابر این باین وضعی که امروز برای ما پیش آمده بیش آورده است این فرصت را از دست ندهید باید عبرت گرفت از دولتهای گذشته دولت اسبق ششاه وقتش را صرف نوشتن قانون استفاده نمی دهد قانون استخدام که نان مستخدم را تأمین نمیکند چه ثمر دارد که دبیر و استاد و آموزگار و غیر دبیر و مستخدم عالی و همه را بجان هم بیندازید بروید عقب این که چکار کنید که وضع زندگی مستخدم بهتر شود سطح اخلاقی و تربیتی بالا برود میخواهم عرض کنم که اینها را چنان دوستی باید کرد که مسئله را

خودمان جلوشان را بکوبیم و ما در مورد حرف صحیح هم مواقت میکنیم بنابر این هر وقت در مجلس حرفی بشنود و در راه باید بیاند بانهاست صمیمیت و اطاعت گوش بکنند مجلس مقدم بر دولت است باید همکاری بین مجلسین و دولت باشد و این همکاری را اگر دولت بخواهد میتواند برقرار کند و اگر برقرار کردید مملکت موفق میشود بنده پیش از این عرض نمیکند در آخر عرضم میخواستم عرض کنم که وقتی که لایحه نفت از مجلس گذشت یکی از مسائلی که تمام آقایان علاقمند بودند راه سازی کبوتر بود (صحیح است) تمام مردم استانها بانتظار ساخته شدن این راهها بودند اخیرا ازوزارت راه تقاضا کردیم که تکلیف این راهها چه میشود نامه ای نوشته است که راهها ساخته میشود (اگر بنده این نامه را دارم) اجازه بفرمائید آنوقمی که این لایحه نفت مطرح بود تبلیغاتی میشد که قطار راهائی که در قسمت جنوب و مغرب ایران است ساخته می شود باین تبلیغات جواب داده شد برای اینکه راه تهران برشت و راه رشت بخزرگان از طریق کناره دوره تهران با زدن ران از طریق هزار ساخته میشود ما از سازمان برنامه و اعضای محترم و رئیس که با نهایت علاقمندی رسیدگی کردند و این اعتبار را تصویب کردند بنهایت متشکریم (مهندس جفرودی - کجا تصویب شده) تصویب شده (مهندس جفرودی - نه آقا پول نیست) سازمان برنامه تصویب کرد (مهندس جفرودی - نه قربان) ساختنش را تصویب نکرد (مهندس جفرودی - نه قربان هیچ چیزش را تصویب نکرده است) عرض کنم وزارت راه نوشته است که ساختن این راهها در نظر است ولی مشغول تأمین اعتبار هستیم آخر مسلمان هزارها میلیون اصال پول برای نفت داده اند آخر مصلحتی هستند پول لازم دارند با بگو وزارت دارائی نمیدهد و مطالبه کن سازمان برنامه تأخیر میکند یا بگو وزارت راه اعتبار ندارد یا بگو مجلس اداریتان اگر همکاری ندارد باید مجلس بگوئید آخر پول که داریم تا کی مردم را میتوانیم امیدوار نگاه داریم (اگر بوزارت راه نمیدهند) باید اعتباری که لازمست هر چه زود تر داده شود این مسئله راه سازی در تمام شتون مملکت تأثیر دارد بنا بر این این تذکری که بندهم تذکریت که همه آقایان قبول دارند صحیح است آقایان ؟ (صحیح است) بنا بر این مسئله کشاورزی مسئله راه سازی و همینطور مسئله همکاری با مجلس اینها را در نظر بگیرد خدا شاهد است من گمان نمیکنم کسی باشد که نخواهد با دولت همکاری کند یا دولتی که مورد اعتماد است و مورد

و پشتیبانی ما هست باید کمک بکنیم آقایان
پهر دولتی که در این مملکت هست باید
کمک کرد مانع هم نباید تراشید دولت حق
ندارد که وقت مملکت را تلف کند دولت
حق ندارد عقب کاری برود که مشغول
کننده و سرگرم کننده باشد و نتیجه نداشته
باشد برنامه کار بر نامشیت است که این مردم
را قانع خواهد کرد. (احسن)

رئیس - آقای نراقی
بسم الله الرحمن الرحیم
موضوعی که میخواستم عرض کنم و بپوشی
را که بنده آغاز بکنم ملازمه داشت با
اینکه اول بنام خداوند مهربان آغاز بشود
پس از قرون متداری تجربه و تفکر
از جانب حکما و سیاستمداران مسلم گردیده
است که بهترین نوع حکومت، حکومت
دموکراسی میباشد که نوع مشروطه سلطنتی
آثار انطباقی و اصلاحی برای خود تشخیص
نمودیم در نیم قرن پیش پدران ما برای
تحصیل حکومت مشروطه فداکاریها و
مجاهدتهای صادفانه نمودند و موفق شدند
رژیم حکومت مشروطه را در مملکت
مستقر سازند و قانون اساسی را تدوین
کنند و مجلس شورای ملی را تأسیس و دایر
نمایند.

اینک این مجلس و این قانون اساسی
را استقرار رژیم مشروطه خوبهای آن
فداکاریها و مجاهدات صادقانه و بی ریا
است که مجاهدین صدر مشروطیت نمودند
و مقصود غائی آنها این بود که نمایندگان
ملت در سرنوشت مردم نظارت داشته و
حقوق آنرا حفظ کنند و عدالت از طریق
اجرای قانون بشاری بین مردم اجراء
شود و قوه مجریه کشور را مجلس دلال
و هدایت کند که بدان مقصود غائی دسترس
پیدا شود.

مسلم است که هر نوع کار از نظر
قواعد علمی یا فنی اسباب و ابزار مخصوص
بهورا لازم دارد و این امر همانطوریکه
در امور مادی و عملی لازم الراعیه است در
مسائل معنوی و نظری هم که در مقابل
اجراء و عمل در میباید لازم الراعیه
میشود.

حکومت مشروطه هم اسباب و ابزار
یا عوامل مناسب وجود خود را لازم دارد
و این اسباب و ابزار هر چه کاملتر باشد
حصول مقصود یا قایت مطلوب از حکومت
مشروطه در خاستن و مردم از نتایج و ثمرات
آن بیشتر برخوردار خواهند شد. با کمال
تأسف باید اعتراف کرد که ما با داشتن
حکومت مشروطه و قانون اساسی اسباب
لوازم اینکار را بطور کامل نداریم. مثلا
یکی از لوازم حتی داشتن حکومت
مشروطه حزب یا احزاب سیاسی است که
در اجتماع ما یا نگرته و آنچه گرفته
سرما متلاشی شده یا اینکه سایه دست
خارجی بر سر آن بوده و آگاهی خارجی

آنها را برای مقاصد پلید و خائنانه خود دایر
کرده بود مثلا انجمنهای ایالتی و ولایتی
درین نیست یا حد اقل انجمنهای مستقل
بلدی نداریم. اینها که از عوامل یا اسباب
و ابزار حکومت مشروطه میباشد هر یک
در حکم مدرسه یا باصلاح مکتبی برای
تربیت اجتماعی و سیاسی افراد میباشد و
سبب میشود که افراد در این مجامع استعداد
شان بمرض آزمایش در آید آنها که مستعد
هستند و جوهر کار در نهادشان مخبر است
در زنده و آماده برای کارهای اجتماعی و
سیاسی بشوند و بر سر آموخته و مانوس
بیروی از اصول و نظارت و احترام بحکم
قانون گردند و از آن مکتبها بقدر استعداد
ولایت خود باین مقام ارجمند که مقام
نمایندگی ملت است وارد شوند و چون
از آن مکتبها باین مکتب بزرگ سیاسی
وارد شدند بقواسته ها و تمینات مردم و
احتیاجات اجتماع بیشتر و قوی دارند ولی
ما متأسفانه این مسائل را نداریم. و از
عوامل مشروطیت قانون اساسی مجلس
شورای ملی و مجلس سنا و قوه قضائیه و
مجریه هست.

پس انقلاب آید آنچه را داریم در تقویت
میانی آن کوشا باشیم درین آنچه از مظاهر
مشروطیت داریم یکی هم مجلس مقدس
شورای ملی است که مهمترین مظاهر آن
بشمار میرود.

مجلس شورای ملی در اوایل استقرار
مشروطیت آقدر در قلوب مردم محل تکریم و
احترام بود که چون از برابر این عمارت عبور
میکردند سر بیکریم فرود می آوردند و این مکان
مقدس را مبهط آرزوها و آرزوهای ملی
خویش میدانستند. نطقهای پرشوری که
در این مکان مقدس شده مقاومتهای بینظیری
که در مواقع خطری در مقابل دسایس
خارجیان بعمل آمده همه نشان میدهند که
مجلس مقدس شورای ملی همیشه حافظ
استقلال ایران و حامی دیشتهای منافع ایران
بوده و هست و خواهد بود.

آقایان نمایندگان محترم بنده نمی-
خواهم در خصوص اهمیت این مجلس ملی
و مقام رفیع نمایندگان کلام کنم
همینقدر خواستم توجه دم که بیش از پیش
باهمیت مجلس شورای ملی و نقش عمده
و اولیای که در تصمیمات و مصوبات این مجمع
بزرگ قانونگزاری و تسریع در سرنوشت
مردم و مملکت دارد تأمل و تفکر نمایم و
در این دوره که بعمده الله والمانه تحت توجهات
و رهبری اعلیحضرت همایون شاهنشاه
شهریار دانشمند و دموکرات و ترقیخواه
و حسن تدبیر و ولایت حکومت گذشته امنیت
و آرامشی مستمر گردیده و دامنه آن بشام
اتجاه مختلفه کشور بسط و توسعه یافته است.
بنشینم و یک کار اساسی انجام دهم و این
کار اساسی بنظر تمام آزادگان این

روشنفکران و هلاقمندان به اصلاح امور
کشور تجدید نظر کامل در قانون انتخابات
عمومی است.
از طریق قانون انتخابات عمومی
میتوان تاحد قابل توجهی جریان فقدان
وسایل و عواملیکه کفتم برای حکومت
مشروطه لازم است نمود باین معنی که:
نهی یک قانون انتخابات جامع و مانع
میتوان نمایندگان گانیکه انتخاب آنها از جانب
مردم و دور از مداخلات عال قوه مجریه
یا صاحبان زور و قدرت باشد باین مکان
مقدس راه پیدا کند البته این امر باید در
وحله اول از اینجا شروع شود که آیا همگی
اتفاق نظر در این باب داریم که قانون
انتخابات فعلی ناقص است و معایبی دارد
یا نه؟ آیا بوسیله این قانون میتوان همه
اقل رفق شبهه از انتخاب کنندگان و
نامزدان انتخاباتی نمود که دولتها یکی از
عوامل مؤثر در کار انتخابات نیستند؟ آیا
و آیا بواسطه این قانون حقیقه هم موکل
و هم وکیل هر دو رضای از مکرر انتخابات
بیرون میآیند یا نه؟ اگر ما همگی در
این امر اتفاق نظر حاصل کردیم که این
قانون انتخابات برای این دوره از زمان
خوب نیست و در هر دوره که به اجراء
گذاشته شده ماهها وقت دولت و مجلس و
مقامات عالی و مصادر مهم قضائی را مشغول
شکایات مردم کرده و چه تلگرافها و تحسنا
و چه تبلیغات مضره علیه دستگاه حاکمه و
قوه مجریه که در هر دوره انتخابات نشد
است (البته غرضم دوره های بعد از شهر یود
۱۲۲۰ میباشد) مخصوصاً دوره هفدهم که
چه خونها ریخته نشد و چه مصائب و
ضایعاتیکه بیاز نماید و سرانجامهم انتخابات
انجام و مجلسی با مضطرب نیم بند درست
شد که آقایان همگی از جریان احوال با
خبر هستند و عجب است که این طرز
انتخابات در دوره ۱۷ اولاً با داعیه اینکه
انتخابات آزاد است صورت گرفت و در
ثانی مجری مقررات قانون انتخابات خود
معتقد باین قانون نبود بدلیل اینکه برنامه
دولت او اصلاح قانون انتخابات بود که
مع التأسف عمل نشد و بزرگترین فرصتی
که برای اصلاح قانون انتخابات بود از
دست رفت زیرا با وضیمکه دولت وقت
داشت نمیتوانست بدون مقاومت کسانیکه
از این قانون بهره میرند قانون را
اصلاح کند.

اصل داشتن اکثریت آراء بطور مطلق
فلا در مقام سنجش و قیاس دوره ای با
دوره دیگر نیست همینقدر خواستم توجه
دم که معایب و نواقص قانون است که موجب
شکایت و تحسین و تشنج و قال و مقال میگردد
و بلاشک قبه آقایان میدانند که طبقه رشید
و مطلع ایرانی این قانون را ناقص و دارای
معایب بسیار میدانند پس وقتی در این امر
موافقت کردیم که حتماً و قطعاً باید قانون
انتخابات اصلاح شود آنوقت وارد زمین
اصول داشتند اکثریت آراء بطور مطلق
در مزاج اجتماع ما که نه حزبی و نه تشکیلات
حزبی و اجتماعی وجود دارد اثرات عیبی
کرده است بطوریکه هر کس زور و قدرتی
داشته باشد یا تحصیل کند بقوه حق میدهد
خویشتر را کاندیدهای و کالت نماید شرایطی
هم که برای شغل و کالت مجلس شورای ملی
تعیین شده در حکم هیچ است اگر این اصل
در مالک راقیه متبحر و مجرا است برای
انتخابات اصلاح شود آنوقت وارد زمین

موضوع تعداد نمایندگان نیز باید متناسب
با جمعیت فعلی مملکت افزایش یابد
دیگر مدت اخذ آراء و قرائت
آراء است و فصل و انفصالیکیه در قواصل
آن مدت رخ میدهد در این موارد نظریات
مختلفه وجود دارد که بقیده بنده باید
آنها را بررسی کرد و نظر جامعی که اقرب
بصلاح مملکت و موافق با اصول باشد اتخاذ
نمود.

یکی دیگر یعنی مهتر از همه آراء شهرها
و ده نشینان است که تقریباً در کلیه حوزه های
انتخابی (باستثنای تهران) آراء ده نشینان
آراء شهرها را مستهلک مینماید و حقوق شهر
نشینان در آراء ده نشینان مستحیل میگردد
این یکی از نکات بسیار مهم قضیه است
(پودر سرب - ولی با اینحال آنها از شهرها
معمورترند) و بنایه موضوع را با آراء باسواد
ها و بیسوادها مخلوط کرد و این دو موضوع
با هم فرق دارد و بنظر من هر گاه بخواهیم
موضوع باسواد و بیسواد را تفاد در پیش بکنیم
این رشته سرد را زبیدا میکنیم و از وصول به
مقصود دور میمانیم و چه بسا نقض غرض هم
بسیار آید ولی هر گاه ترتیبی داده شود که
برای شهر نشینان حدودی و برای ده نشینان
حدود مشخص دیگری تعیین و ترسیم گردد
که هر دسته در حدود خود نماینده خویش را
برگزینند انبساط خواهد بود والا در شرایط
فعلی قانون برض هم مداخله مأمورین انتظامی
و فرماندارها برای انتخاب شدن گاهی است که
چند مالک همده تصمصیم گیرند و بیکه خدایان
فراء خود دستور دهند که آراء نوشته شده
را بنام زید و عمر بن دست درآوردند و قهاریزند
بهین دلیل شهرها و طبقات روشنفکر و
تحصیل کرده در انتخابات شرکت نمیکند
مگر بنسبت بسیار قابل و ناچیز.

بنده اشاره باین انتخابات حوزه انتخابی
خود میکنم از مجموع ۲۸ هزار رأی مأخوذه
بیش از سی هزار در قراء داده شده که البته
بنده ممنون مالکین محترم خواهیم بود از
هشت هزار رأی شهری هم با زور حد و نصف
آن از دهات اطراف شهاد داده شده که
کفایت آن با اولی مختصر تفاوتی داشته و
فقط اهالی شهر نشین در حدود ۴ هزار رأی
داده اند و این بهترین دوره بوده است که شهر نشین
رأی داده زیرا شهر نشینان چنانچه عرض شد
با اطمینان باینکه آراء آنها در آراء ده نشینان
مستحیل است و سرنوشت حقیقی انتخابات
را آنها تعیین میکنند و غیبت بیشتر در انتخابات
نشان نمیدهند آنچه معروض گردید کابانی
است که بنظر من رسیدند کار آنها مفید باشد
در صورتیکه (قبول افتد) در نظر آید فنیستی
است که از این مجمع مقدس ملی نصیب
گردید و خدمتی است که در راه استحکام
مبانی حقوق حقه مردم انجام شده و چه لازم
است که من توضیح دم که مجلس شورای ملی
گذشته از اینکه هیئت مقننه کشور و مرکز
تقریباً مملکت است و یک هیئت بزرگ

مهم دیگری دارا است که باید بدان
توجه شود آن اینست که مکتب سیاست و ادب
و اجتماع است مکتبی است که مردم ناظر بدان
میباشند که هر روز درسی در باب حریت فرا
گیرند و درسی از تربیت اجتماعی بمشکری
اشتراک مساعی، معاونت عمومی مخصوصاً
از خود گذشته کی و پشت باز در بنایه خصوصی
در مقابل منافع اجتماعی با آنها تلقین گردد
خلاصه درسی از اعتقاد و ایمان با اصول و
مبادی مقدس که پدران ما مخزن پاک خویش
را در راه استقرار آن پدیدریخ نثار کرده و
این میراث مقدس را بدست ماسیر دهند آقایان
هیچ تحول و اصلاحی امکان ندارد صورت
پذیر گردد مگر اینصقه پیشروان و رهبران
ایمان و عقیده قوی و بی شائبه نسبت با اصول
و مبادی آن داشته باشند و عقیده و با استعداد
صمیم است که اراده هارا بر میانگیرند و با
برانگیخته شدن اراده کارهای بزرگ انجام
میشود.

آقایان محترم نمایندگان بیائید در
این راه مهم یعنی اصلاح قانون انتخابات و
رفع معایب و نواقص بسایک اراده قوی قدسی
اساسی و محکم که متضمن تأمین بیشتر و
کاملتر حقوق حقه مردم است برداریم تا
افتخاری برای دوره بعدیم ثبت تاریخ گردد
بنده هرایش خود را خانه میدهم و برای
اینکه این موضوع مهم فقط بانطق بر گزار
نشود سوآلی هم از وزارت کشور کرده ام که
تقدیم مقام محترم ریاست میکنم (صدقی -
قوانین انتخابات را هم پیشنهاد میگردید
قریان)

رئیس - آقای رضائی
رضائی - هر کس که مسئولیتی بر
عهده گرفت و زبان بشعرب اعمال خود
گشود، خویشتر را با بیانی مردم یسنده و
گفتاری ظاهر قریب خدمتگزار صدیق
جامه معرفی کرد. تربیون مجلس با زبان
حال مبین این معنی است و کمتر کسی است
که در پشت آن فراد گرفته باشد و زبان
اعمال گذشته خود را بزبان آورده باشد
همه خود را خادم ملت ایران دانسته
و همه اعمال خود را در راه خیر و صلاح مردم
ایران بر شمرده اند

اگر واقماً زمامداران مسئول و نظار
اعمال آنها که در طی چهل و اند سال مشروطیت
خدمات کاذبه گذشته خود را با بیانی گویا از
پشت تربیون مجلس سرخ ملت ایران
کشیدند، حقیقه خدمتگزار جامعه بودند،
هیچگاه همین مزین مادر فرقاب قزوه بدبختی
گرفتار نمی بود، و مردم زحمتکش این سر
زمین زرخیز از همه مظاهر تمدن صنعتی
معروم نمی ماند و در آتش حرمان میسوخت
ما معتقدیم که دولت ها و نمایندگان مجلس
ها جلگی در ایجاد مصائب و ابتلائات امروزی
ملت ایران مسئول میباشدند (صحیح است)
اینکه بی بینی مردم نسبت باین دستگاه
ها سواره بیرون بوده اند و خود همین حقیقت
باع بار است

سختان ساخته و پرداخته آن کسی که
از حاصل دسترنج روزانه طووفان تیشی
بر میگردد و با بنظر نور تأمین رفاه زندگانی
خویش راه تمدنی قصابان را هموار میکند
هرگز در دل دافعدار مردم ایران اثر
نمی بخشد بلکه بنش و کینه آنها را بر علیه
خویش برانگیخته میسازد.
بیش از آنکه بکار این دولت بپردازم
و حقایق چند در این باره اظهار به دارم از
تذکار این حقیقت تلخ خودداری نمیتوانم
کرد و آن اینکه هلل روی کار آمدن هر
دولت هناه است که موجب سقوط دولت
گذشته گردیده است، و برنامه های دولت
های تازه جبران نقاط ضعف دولت های
گذشته میباشد.

دولت جدید از آن نظر مبارزه با فساد
را نصب العین خویش قرارداد که ملت ایران
از ترویج و شیاع آن در دولت گذشته بستره
آمده بود.
هنوز دو ماه از عمر این دولت نگذشته
است که در صحنه مجلیدین معدودی از
نمایندگان زبان به ملامت و شمانت گشوده اند
و اعمال دولت را بیاد ایراد گرفته اند.
بالعجب چگونه دولتی میتواند در
مدت کوتاه دو ماه معایب فراوانی را که
معلول اعمال مسئولین گذشته است بر طرف
سازد.

و با وجود ایادی آنها که همچون
سرطانی در تمام شئون جامعه ریش داده اند
قدسی در راه خیر و صلاح مردم بردارد
بزرگترین و مؤثرترین اثر اولیه وجود
این دولت که بنظر ما طبیعی نیز مینماید
قطع ایادی ناپاکان و تشویق پاکان گوشه
نشین است.

چه خدمتی از این بزرگتر که در
همین دو ماهه اول حکومت هر روز مبالغی
هنگفت از بیت المال مردم به بقا نیورد و
از هر جلسه هیئت دولت تصویب نامه هائی
بسرود برخی اشخاص معین و بزبان مملکت
صادر نمیکردند (صحیح است)

باید اذعان کرد که تنظیم و تقدیم لایحه
مربوط به اراضی موات از طرف دولت
علاوه بر جلوگیری از تصرف غاصبان زمین
های بلا مالک متعلق به ملت از طرف معدودی
سود جوینان خویشتر برست (صحیح است)
تأثیر محسوس نیز در تنزل هزینه مسکن
خواهد داشت (صحیح است) و گام مؤثری
در تعدیل هزینه زندگی و کم کردن فشار
زندگی بر طبقات محروم کشور بشمار میرود
(صحیح است) (پودر بود - بشرط اینکه مالیات
را بگیرند)

هزینه معاضل هیش و مشرت خویش را از
این سر تأمین نمایند و شک نیست که قطع
در یافت مقرری ها و حق السکوت ها فریاد
بعضی را به آسمان میرساند
ما متکر این معنی نیستیم که دولت
حاضر هنوز نتوانسته است وفق کلام روشنی
دویش چشمان نگران اصلاح طلبان را قسی
ایران بنمایاند و بارقه امیدی در آسمان آینه
ایران پدید آورد.
واما... گذشته روشن و شخصیت
بی شائبه اغلب وزرای فعلی این نوید را با
میدهد که با فساد بنجام منای کلمه مبارزهای
آغاز خواهد شد که وطن خواهان از جان
گذشته باید دنبال آنها بگیرند و آنها را بشر
برسانند.

ما از امضاء دولت فعلی جداً انتظار
داریم که هلی رقم کارشکنی ها و ایرادات
برخی سود جوینان خویشتر برست آینه
خویش را بخاطر اندازند و در راه بهبود
زندگانی مردم محروم و ایجاد کارهای عاب
النفقه و تأسیسات تولیدی قدم های مؤثری
بردارند.

آقایان که در گذشته سعادت خویش را
ببهای بدبختی مردم مفکوک تأمین میکردند
و امروز با وجود دولت فعلی منافع مادی و
معنوی نامشروع خود را در خطر می بینند و
بهین سبب در مقام مبارزه با خواسته های
مردم برخاسته اند باید بدانند که آن سبب
بشکست و آن بیبانه ریخت

عبدالصاحب صفائی - ولی بعضیها
میگویند که آن سبب روی دوش جناب عالی
آمده، مگر با این حرفها میشود جلو انتقاد
را بگیرد. این حرفها چیست؟ این تلقها
معنی ندارد

رئیس - آقای صفائی...
عبدالصاحب صفائی - آخر این
تلقها یعنی چه؟

عبدالصاحب صفائی - پس به کی
مربوط است این تلقها یعنی چه، میگوید
سبب شکست، سبب پیش دیگران رفته آقای
رضائی. اگر کسی تذکری بدولت
داد که نباید این حرفها را زد. سبب شکست
چیست؟ روی دوش دیگران رفته است این
حرفها تو همین مجلس است. اگر کسی سوه
استفاده کرده اسم ببرید
رئیس - آقای صفائی بشما مربوط
نیست. بشما تذکره میدهم ساکت باشید.
بفرمائید آقای رضائی
رضائی - اگر روز کاری طایفانی...
یک نفر از نمایندگان - اینها مربوط
بشارح است
عبدالصاحب صفائی - مال خارج
است پرده بیرون بخوانند اینها مجلس
مربوط نیست هر کس سوه استفاده کرده
اسم ببرید
نراقی - بدون شناخت این ترهین

از اقدامات دولت گذشت است
سلطانمراد بختیاره آقای صفائی
بزرگها توهین میکند
عبدالصاحب صفائی - بنده چون
بازم سبک است - میگویم این تملقها را
نگو .

رضائی - اگر روزگاری طایفانی
رحمت داخلی را دچار خطر نموده بودند
و زمانی بیکانه پرستانی استقلال میهن
عزیز ما را با صفا غارتها انداخته بودند، ملت الملل
بیشتر وقت همه آنها فساد نمودی از
مسئولین گذشته است (میراشرفی - مخصوصاً
یکی از گناههای بزرگ سبب زامدی
این بود که نگذاشت این مملکت را
در دوره مصدق کوشینتها ببرند)
که با نگاه مصدق دیگر از نظایر اعمال آنها
آنها مظلومتر بر مردم ایران روا داشته و
آنها را حقوق مردم را تضییع کرده اند که
آنها را بطلان آگاهانند .

آقایان وزراء - شما که جوان هستید ،
وبهترین ایام خود را در دوران متشنج و پر
آشوب حیات سیاسی ایران بسر آورده اید
باید بفانید که مصدق سودجو و غرضور
پرست و گروهی فاسد، شهرت طلب و جوامعی
فریب خورده و بیگانه پرست دست به دست هم
داده و در کین راه براه افتاری که در پیش
داوید نهشته اند .

اگر شایانان و قدرت مبارزه با این
موامل فساد و باندها را بکار خارج رانند
و مردم این میدان نسبت به برخورد بر ملت ایران
ترحم کنید و هر چه زود تر جای خود را به
کسانی بسازید که ملی رغم تأثیر بی پایان
فساد خواهی در تأمین منویات شاهانه و بر
آوردن آرزوهای ملت ایران از هیچ خطری
نهراسند .

بزرگترین خطری که مبین ما را
تهدید میکند سستی و معافانه کاری مدعیان
خدمت به جامعه است .
چه بسیارند کسانی که پیش از قبول
زمامداری دعوی اصلاح طلبی و نجات جامعه
اوغز قاپ فساد داشته اند ولی چون قبول
مسئولیت کردند به منظور حفظ و حراست
شان و مقامی که به دست آورده بودند وظیفه
اساسی خویش را از یاد بردند و معافانه کاری
پیشه کردند .

نگرانی ما ، از شاورزای کابینه عقلی ،
این است که خدای ناکرده شما نیز روزی
دچار همین سرنوشت شوید و ما ناگزیر
گردیم که بهمان سبب و علل با شما نیز به
مبارزه بپردازیم .
ما متفکران سقیم نیستیم که شروع
برنامه های اصلاحی و کارهای عام المنفعه و
تولیدی ملازم با صرف وقت و مطالعه میباشد
ولی ملت ایران نیز بی کسی که از گذشتگان
مواعده های حاصل شنیده است - صبر و شکیبایی
خود را از دست داده است . همین سبب شما
نیز بلیه مورعظانان خود را گرفتار کرده

و با شروع قسمتی از کارها رفتی به بیکری
روح اقتصاد ایران بدیده و ندانید که اجرای
عملیات بی سابقه در میان جماعتی معرود
هیچگاه خالی از نقص و عیب نخواهد بود و
شما نیز باید این قاعده کلی را بپذیرید و
اوقات گرانبهای مملکت را منهدم صرف
مطالعات ننمائید . خاصه آنکه فرصت های
گرانبهائی در طی سالهای گذشته از دست
رفته است .

عبدالصاحب صفائی - دو نفر
استفاده چی را اگر معرفی میفرمودید از
این صحبت ها بهتر بود .

۳- تقدیم هشت فقره سؤال
وتلگراف بوسیله آقایان
دکتر مشیر فاطمی - نقابت -
دکتر امیرنیر و منگن نقابت
آبادی - میراشرفی - پیراسته
رئیس - آقای دکتر مشیر فاطمی
دکتر مشیر فاطمی - بنده سؤالی
دارم از وزارت اقتصاد ملی تقدیم میکنم
رئیس - آقای نقابت -

نقابت - سؤالی است از
وزارت کشاورزی راجع به مزاحمت هایی که
پنگار خالصه بکشاورزان خوزستان میکنند
رئیس - بسیار خوب . آقای دکتر
نیرمند .
دکتر نیرمند - تلگرافی است
راجع بکارخانجات اصفهان که تقدیم
میکند .

رئیس - آقای قنات آبادی
قنات آبادی - سؤالی است از وزارت
دارائی راجع به پس دادن سیرده یک شرکتی
بنام کانفرمایر که برنده مزایه در وزارت
جوازها بود است و بنامده و بندهش عمل
نکرده و طبق قانون مقررات بایستی این
سیرده بنفع دولت ضبط شود معذک که
وزیر دارائی دستور پرداخت این سیرده ای
که مال دولت است داده و من توجه دولت را و
مخصوصاً مقام ریاست را جلب میکنم که چون
ممکنست بوسیله ابادی وزیر سابق دارائی
این پرونده از ادار غله دزدیده شود من تقاضا
میکند دستور بندهید که این سؤال زودتر
بجریان بیفتد .

رئیس - پرونده ها که البته دزدیده
نمیشود ولی اقدام میشود . آقای میراشرفی
میراشرفی - بنده سه سؤال است
که تقدیم میکنم یکی راجع بوقایع ۱۷ آذر
است از وزیر دادگستری که این پرونده
وقایع ۱۷ آذر را چه کرده اند در چه مرحله
است و یکی از جناب آقای وزیر دارائی
کرده ام راجع به باراضی الهیه که فروش
رفته و تاکنون چه مبلغی مالیات
پرداخت کرده اند و یکی راجع به مالیات های
کلی راجع به خانم طهرالدوله است که سؤال
کرده ام از وزیر دارائی که چند مالیات دوز
است .
رئیس - بسیار خوب . دیگر آقایان
سؤالی ندارند . آقای پیراسته سؤالی
دارید ؟

پیراسته - چند تلگراف از شماره
رسیده که در آنجا آفت سیردل کی و تلگراف
آمده تقدیم میکنم و تقاضا میکنم بدست دستور
بفرماید کمک کند .

۴- مذاکره در گزارش
کمیسیون قوانین دارائی
راجع به مالیات بر ارث
از ماده ۱۷

رئیس - جلسه پیش ماده ۱۷ مالیات بر ارث
مطرح بود بعد از آنکه آقای کفیل
وزارت دارائی صحبت کردند و توضیح
دادند آقای نقابت پیشنهاد کفایت مذاکرات
دادند .
میراشرفی - بنده پیشنهاد سکوت
دارم .
رئیس - راجع بسکوت میخواهید
صحبت کنید ؟
میراشرفی - فقط راجع بسکوت
دلایلش را عرض میکنم
رئیس - راجع بسکوت باید مختصر
بفرمائید .
میراشرفی - بطور اختصار عرض
میکند .

رئیس - پیشنهاد آقای میراشرفی قرائت
می شود .
پیشنهاد میکنم که لایحه مالیات بر ارث
مسکوت بماند .

رئیس - آقای میراشرفی
میراشرفی - ناگزیر خاطر مبارک آقایان
تبره این جلسه ای که امروز بحث در اطراف
تبره ۱۷ ماده ۱۷ میشود چهارمین جلسه است
که راجع بیک کسسه ای که بنده است تقاضا کردم
از جناب آقای وزیر دارائی که در ۲ جلسه
علنی جناب آقای وزیر دارائی تشریح
آوردند و قبول فرمودند و بنده هنوز نکرده
از عقیده شان . یک کلمه ای استمعا کردم که
اضافه شود که اشخاصی که بهر نوعی از
انعامها پرداخت مالیات بر ارث فرار کرده اند
حالا که قانون را میخواهید تصحیح کنید
طوری تصحیح کنید که اشخاصی که تاکنون
فوت نکرده اند چون مالیات بر ارث بر متوفی
که تعلق نیکید بر ماتر کش تعلق میگردد ،
اشخاصی که تاکنون فوت نکرده اند مشمول
پرداخت مالیات بشوند همه ای از آقایان که میدانند
بنده گاهی وقتی عصبانی میشوم بنده راه سبانی
گردند و اتفاقاً یک مثالی زدم راجع بیک
کسی که در حدود صد میلیون مالیاتش
است و بنده انتظار داشتم که مجلس شورای
ملی و جناب آقای رضائی و رفقایان که
اینطور دعوی صوب سالیستی میکنند و ادعا
میکند باید ملاحظه را از بین برد باید
ریشه فساد را بکنند برای بگردد برای به بند
که یک آدم سرطانی بزرگ می بود این
مملکت مالیات بدهد متأسفانه ما نباید بفرمانت
تسکوند بنده هم میدانم که این لایحه

میراشرفی - اجازه بفرمائید یک دلیل
دیگر عرض میکنم و مرخص میشوم و این
مطلبی که عرض میکنم از جناب آقای وزیر
دارائی هم سؤال کردم هنوز جواب نداده اند
جناب آقای دکتر امینی پرونده مالیات بر ارث
مرحوم و توفی الدوله را در زمان تصدی خود
شان خائنه داده اند و تمام املاک و وثوق الدوله
را اعم از منقول و غیر منقول در حدود یک
میلیون ردوست هن از عواید قیمت گذاشته اند
شما از آنها آقایان شما که معلمان و تهرانی
سلیمانیه را دیده اید - میدانید که این سلیمانیه
الآن متری ۵۰ تومان می ارزد - این سلیمانیه
یک میلیون ردوست هزار تومان می ارزد ؟
(مهدوی سلیمانیه ده است و متری دو تومان
هم نمی ارزد)

رئیس - آقای میراشرفی این مطلب
مربوط به پیشنهادتان نیست در پیشنهادتان
صحبت بفرمائید
میراشرفی - بنده میخواهم از آقایان
تقاضا کنم که این لایحه مسکوت مانده و تقاضا
وزیر دارائی لایحه را بپذیرد و یک معافانه
بیطرفی بکند که خودش باشد لاف از
بر گرداند که خودش معافانه باشد لاف از
برداشت مالیات بزرگ است اینطور غرار
نکند چون جناب آقای رئیس اقتدر رجوعه
فرموده می جنگ عرض میکنم

رئیس - شما بیش از آنچه وقت
داشته فرست داده شده و از حدود موضوع
هم خارج شدید من رعایت حال سرکار
را کردم و دیگر هم مباحثه ندارد باید برای
گرفته شود استرداد می کنید یا رای
بگیریم ؟

میراشرفی - بنده پس میکیم
میدانم اگر رای بگیرد رای نمیدهند
رئیس - پیشنهاد کفایت مذاکرات
رسیده قرائت میشود
(شرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد کفایت مذاکرات مینمایم
نقابت
رئیس - آقای نقابت
نقابت - علت پیشنهاد کفایت
مذاکرات بنده این بود که این لایحه تا زکی
ندارد از ۱۳۱۶ قانون مالیات بر ارث عیناً
موجود بوده و هست و چند جلسه است که
روی این بحث شده و مطالبی هم ذکر شده
از لحاظ اصول رعایت شده است زیرا نشان
مجلس شورای ملی اینست که وضع حق
میکند و نظارت در اجرای حق نظری هم
بوضع اشخاص ندارد (صحیح است) اگر
چنانچه اشخاص و ضحمان را در خارج با
قوانین طوری ملایم میکنند که یک حقوقی
را تفریط بکنند یا ببرند یا بخورند آن
جای این نیست که برای یک نفر یا ده نفر
ما قانونی بگذاریم که حقوق مکتسب
اشخاص تلف بشود نظریه ای که اظهار شد
این نسبتوانند یک همچو لایحه ای
بیاورد .

رئیس - آقای میراشرفی از موضوع
خارج نشوید
میراشرفی - اجازه بفرمائید یک دلیل
دیگر عرض میکنم و مرخص میشوم و این
مطلبی که عرض میکنم از جناب آقای وزیر
دارائی هم سؤال کردم هنوز جواب نداده اند
جناب آقای دکتر امینی پرونده مالیات بر ارث
مرحوم و توفی الدوله را در زمان تصدی خود
شان خائنه داده اند و تمام املاک و وثوق الدوله
را اعم از منقول و غیر منقول در حدود یک
میلیون ردوست هن از عواید قیمت گذاشته اند
شما از آنها آقایان شما که معلمان و تهرانی
سلیمانیه را دیده اید - میدانید که این سلیمانیه
الآن متری ۵۰ تومان می ارزد - این سلیمانیه
یک میلیون ردوست هزار تومان می ارزد ؟
(مهدوی سلیمانیه ده است و متری دو تومان
هم نمی ارزد)

رئیس - آقای میراشرفی این مطلب
مربوط به پیشنهادتان نیست در پیشنهادتان
صحبت بفرمائید
میراشرفی - بنده میخواهم از آقایان
تقاضا کنم که این لایحه مسکوت مانده و تقاضا
وزیر دارائی لایحه را بپذیرد و یک معافانه
بیطرفی بکند که خودش باشد لاف از
بر گرداند که خودش معافانه باشد لاف از
برداشت مالیات بزرگ است اینطور غرار
نکند چون جناب آقای رئیس اقتدر رجوعه
فرموده می جنگ عرض میکنم

رئیس - آقای قنات آبادی
قنات آبادی - یک قانونی در دوره
گذشته بنام قانون مالیات بر ارث تنظیم
شد و در خلال این قانون آنها هم که خوب
میتوانستند اوضاع را پیش بینی کنند و
وارد بودند و اطلاع داشتند یا شاید تنظیم
کنند بودند البته آن دسته مالکین بزرگ
و ثروتمند های بزرگ هستند و سائل فرار
از مالیات را طبق آن قانون گذشت فراهم

کردند و فرار کردند از مالیات حالا بعد از
مدتی بعد از تغییر اوضاع عمومی ایران ،
دنیا ، جهان آمدند این مطالب رسیده اند
که این نمیشود یک عده ای توی یک مملکت
بخصوص یک مملکتی مثل ایران که ۹۰
درصد یا ۹۹ درصدشان معرود از ضروریات
و حوائج اولیه زندگی هستند در یک
چنین مملکتی یک عده ای ثروت ها و
ملک های بزرگ داشته باشند و با فرادید
منتقل شود بدون اینکه مالیات بدهند
روی این ضرورت این لایحه تنظیم شده
و مجلس آمده اما معذک و متأسفانه باز
تنظیم کنندگان این قانون و تدوین کنندگان
این لایحه آن کسانی بودند یا از آینده فکر
آن کسانی بوده است که خود آنها بایستی
مالیات های بزرگ بملکت بدهند لذا
جوری این لایحه تنظیم شده که نه امروز
ونه در گذشته و نه در آینده باز گریبان
این طبقه گرفته نمیشود بنده مخالفتم با
کفایت مذاکرات باین دلیل است که امروز
که مجلس شورای ملی این لایحه در آن
مطرح است و ما می بینیم که یک عده ای
مدعی هستند که ما می خواهیم با فساد مبارزه
کنیم اگر جرأت دارند و اگر راست
میگویند این قدمی است که با فساد بزرگ
مبارزه بشود (صحیح است) و بهترین و
عالمترین روش مبارزه با فساد مبارزه با
مفسدین بزرگ اینست که یقه اینها بنام قانون
گرفته شود و این تروتی که مال مردم
بوده و آنها بلطائف الحیل دزدیده اند بنام
قانون از آنها گرفته بشود و تحویل اجتماع
و حکومت داده بشود بنابر این آقایان
بکفایت مذاکرات رای ندهید و تکلیف
این لایحه را از نظر ثروتمند های بزرگ و
آنها هم که بلطائف الحیل و انواع و اقسام
حقه بازیها اموالشان را بین وراثت تقسیم
کرده اند بایک فکر صحیح و منظم تعیین
بکنیم بعد این لایحه را تصویب بکنید
والا چه داد برتید چه عریبه بکشید و چه
فحش بدهید و چه مقاله بخوانید کسی باور
نخواهد کرد که شما میخواهید با فساد مبارزه
کنید و همه بریش گویند گمان این حرف
می نختند (صحیح است)

رئیس - آقای نقابت
نقابت - علت پیشنهاد کفایت
مذاکرات بنده این بود که این لایحه تا زکی
ندارد از ۱۳۱۶ قانون مالیات بر ارث عیناً
موجود بوده و هست و چند جلسه است که
روی این بحث شده و مطالبی هم ذکر شده
از لحاظ اصول رعایت شده است زیرا نشان
مجلس شورای ملی اینست که وضع حق
میکند و نظارت در اجرای حق نظری هم
بوضع اشخاص ندارد (صحیح است) اگر
چنانچه اشخاص و ضحمان را در خارج با
قوانین طوری ملایم میکنند که یک حقوقی
را تفریط بکنند یا ببرند یا بخورند آن
جای این نیست که برای یک نفر یا ده نفر
ما قانونی بگذاریم که حقوق مکتسب
اشخاص تلف بشود نظریه ای که اظهار شد
این نسبتوانند یک همچو لایحه ای
بیاورد .

رئیس - آقای میراشرفی از موضوع
خارج نشوید
میراشرفی - اجازه بفرمائید یک دلیل
دیگر عرض میکنم و مرخص میشوم و این
مطلبی که عرض میکنم از جناب آقای وزیر
دارائی هم سؤال کردم هنوز جواب نداده اند
جناب آقای دکتر امینی پرونده مالیات بر ارث
مرحوم و توفی الدوله را در زمان تصدی خود
شان خائنه داده اند و تمام املاک و وثوق الدوله
را اعم از منقول و غیر منقول در حدود یک
میلیون ردوست هن از عواید قیمت گذاشته اند
شما از آنها آقایان شما که معلمان و تهرانی
سلیمانیه را دیده اید - میدانید که این سلیمانیه
الآن متری ۵۰ تومان می ارزد - این سلیمانیه
یک میلیون ردوست هزار تومان می ارزد ؟
(مهدوی سلیمانیه ده است و متری دو تومان
هم نمی ارزد)

رئیس - آقای میراشرفی این مطلب
مربوط به پیشنهادتان نیست در پیشنهادتان
صحبت بفرمائید
میراشرفی - بنده میخواهم از آقایان
تقاضا کنم که این لایحه مسکوت مانده و تقاضا
وزیر دارائی لایحه را بپذیرد و یک معافانه
بیطرفی بکند که خودش باشد لاف از
بر گرداند که خودش معافانه باشد لاف از
برداشت مالیات بزرگ است اینطور غرار
نکند چون جناب آقای رئیس اقتدر رجوعه
فرموده می جنگ عرض میکنم

رئیس - آقای قنات آبادی
قنات آبادی - یک قانونی در دوره
گذشته بنام قانون مالیات بر ارث تنظیم
شد و در خلال این قانون آنها هم که خوب
میتوانستند اوضاع را پیش بینی کنند و
وارد بودند و اطلاع داشتند یا شاید تنظیم
کنند بودند البته آن دسته مالکین بزرگ
و ثروتمند های بزرگ هستند و سائل فرار
از مالیات را طبق آن قانون گذشت فراهم

حاضر در اینجا باشد مباحثه کنیم کفایت حق
است آقای قنات آبادی
قنات آبادی - به شما نمائید تروتمند
های بزرگ هستید
رئیس - کفایت مذاکرات تصویب
شد حالا باید باده رای گرفت ماده ۱۷
قنات میشود
(شرح زیر قرائت شد)

ماده هفدهم - اگر مالی اعم از منقول
یا غیر منقول بلاعوض بخشی داده شود
بدون رعایت حداقل بخشودگی بر طبق
نرخ مالیات ارث طبقه دوم وراثت مالیات
تعلق میگردد و دهنده گیرنده متضامن مسئول
پرداخت مالیات متعلقه میباشد . چیزی به
واموالی که برای امور خیریه و یا ع . م -
المنفعه از قبیل بیمارستان کورستان و
پرورشگاه یتیمان و مدارس و نظائر آن
مانند مساجد و کتابخانه و آب انبارهای عمومی
داده میشود از پرداخت مالیات معاف
خواهد بود

تبصره ۱ - صلح معاوضاتی یا شرطی یا
فسخ یا اختصاص منافع بمالک بطور دائم
یا موقت از نظر این قانون در حکم صلح
قضی محسوب شده و مشمول مالیات
میکردد .
تبصره ۲ - منظور از عوض آنست که
بهای اال مورد صلح با قیمت واقعی آن
بیش از بیست درصد اختلاف نداشته
باشد .

رئیس - آقایانی که با ماده ۱۷ و دو
تبصره آن موافقت قیام کنند (اغلب
برخواستند)
قنات آبادی - من باین لایحه که
بنتفع طبقه ثروتمند است نمیتوانم رای بدهم
این لایحه برای طبقه اشراف دارد و میگردد
اصول ارث نیستند میکنند همه اموال باید
برود بخزانه دولت ولی ما که مسلمان
هستیم وارث را از حقوق صحیح میدانیم
میگویم ارث یک در آمدی است باید
مالیات بدهد حالا آقا اگر در آمدی بود
باز هم باید مالیات بدهد ؟ اگر شخصی
پاندر یا حبس یا وصیت واقع شود یا مستثنای
مواردی که برای امور علم المنفعه نامبرده
در ماده قبل باشد مشمول مالیات بوده و
نرخ آن بدون حداقل بخشودگی و مطابق
نرخ مالیات طبقه دوم منظور در ماده ۹
این قانون محسوب خواهد شد

تبصره - مال مورد وصیت در موقعی
مشمول مالیات خواهد بود که با فوت موصی
وصیت قطعی شده باشد .
رئیس - آقای صفائی
عبدالصاحب صفائی - بنده خیلی
متأسفم که حب و بنض باعث شده است یک
قانون ناقصی تصویب میشود قیلام
عرض کردم در جلسه پیش عرض کردم
تا قس است در صلح بلاعوض اگر ما به
اختلاف ۲۰ درصد باشد که از کل صلح

تبصره ۱ - صلح معاوضاتی یا شرطی یا
فسخ یا اختصاص منافع بمالک بطور دائم
یا موقت از نظر این قانون در حکم صلح
قضی محسوب شده و مشمول مالیات
میکردد .
تبصره ۲ - منظور از عوض آنست که
بهای اال مورد صلح با قیمت واقعی آن
بیش از بیست درصد اختلاف نداشته
باشد .
رئیس - آقایانی که با ماده ۱۷ و دو
تبصره آن موافقت قیام کنند (اغلب
برخواستند)
قنات آبادی - من باین لایحه که
بنتفع طبقه ثروتمند است نمیتوانم رای بدهم
این لایحه برای طبقه اشراف دارد و میگردد
اصول ارث نیستند میکنند همه اموال باید
برود بخزانه دولت ولی ما که مسلمان
هستیم وارث را از حقوق صحیح میدانیم
میگویم ارث یک در آمدی است باید
مالیات بدهد حالا آقا اگر در آمدی بود
باز هم باید مالیات بدهد ؟ اگر شخصی
پاندر یا حبس یا وصیت واقع شود یا مستثنای
مواردی که برای امور علم المنفعه نامبرده
در ماده قبل باشد مشمول مالیات بوده و
نرخ آن بدون حداقل بخشودگی و مطابق
نرخ مالیات طبقه دوم منظور در ماده ۹
این قانون محسوب خواهد شد

<p>۱۷ سال یا ۱۸ سال این قانون باقی بوده است آقای نقابت لطف نمیکند و خودشان گوش نمیدهند آقای نقابت عرض میکنند اینکه الان اینجا قید شده چیز تازه ای نیست ۱۸ سال است که دارد عمل میشود مگر کسی شکایتی کرده که نسبت پایان موزد به مخصوص وزارت دارائی تعدی کرده عرض کردم که اصلا راه تعدی بسته شده است چون کمیونهای بدوی تجدید نظر بالاخره</p>	<p>تفاوت میکنند نه وراثتی استند ما میگویم که با همین شکل موافقت کنید نقابت - اجازه میفرمائید؟ رئیس - بفرمائید نقابت - در یکی از موادی که اصلاح شد جناب آقای کفیل وزارت دارائی موافقت کردند و انبیات مالی متوفی مستثنی باشد وصیت مهدی از واجبات مالی است چون با</p>	<p>توضیحی که دادند مقصود بنده حاصل است باین جهت بنده اشتغال نمیکند که وصیت مهدی هم از واجبات مالی و مستثنی است و پس میگیرم رئیس - زای گرفته میشود بنده در ماده ۱۸ آقایانیکه موافقت قیام بفرمایند اکثر برخاستند تصویب شد</p>	<p>تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه رئیس - جلسه را ختم میکنم آینده روز پنجشنبه و دستور اول سوال بعد دنباله قانون مالیات برارث خود (مجلس مقارن ظهر ختم شد) رئیس مجلس شورای ملی رضاح</p>
---	--	---	--